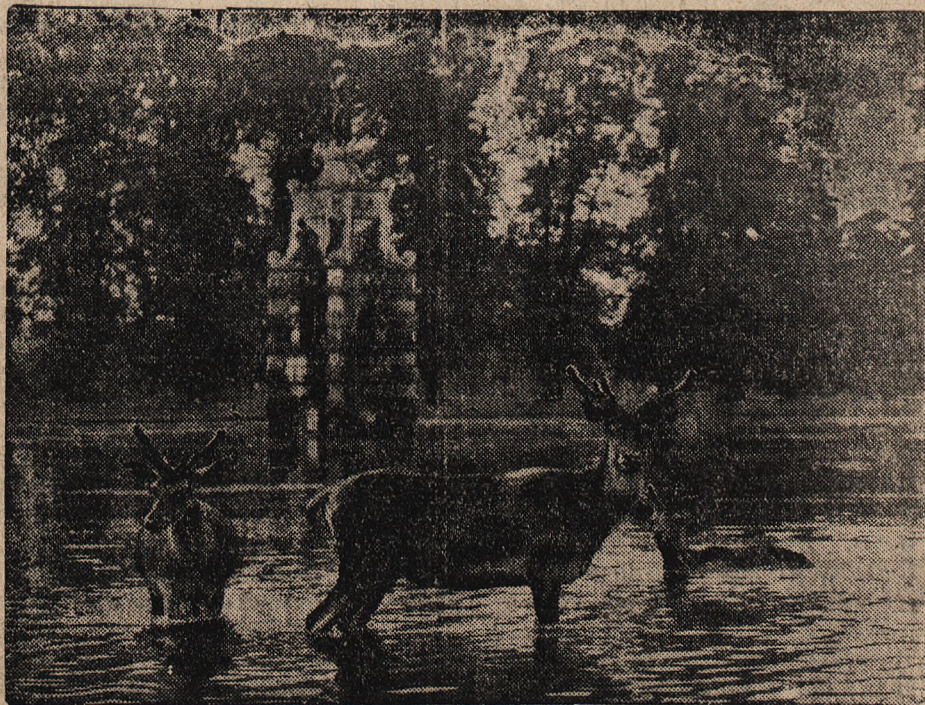

MÓJ ŚWIATEK

Tygodniowy dodatek „Kurjera Zachodniego” dla dzieci.

Pod redakcją Cioci Wandy.

GDY NADESZŁY UPAŁY

i jeleniom zrobiło się za gorąco — zażywają więc chłodnej kąpieli w stawie.

Szkoła, w której czytają palcami

O kilkanaście kilometrów od Warszawy, w kierunku północno-zachodnim, na skraju puszczy Kampinowskiej, wśród lotnych piasków Mazowsza i ciemnych, jednostajnych sosen leży niewielkie osiedle. Nazywa się Łaski - Różanna.

Gdyby Wam kiedy przyszła ochota zwiedzić to osiedle, napewno od razu zwrócilibyście uwagę przedewszystkiem na jego mieszkańców: małe dzieci lub chłopców i dziewczynki w wieku szkolnym, a nawet zupełnie dorosłe osoby. Oto Was mijają w rozmaitych kierunkach na szosie i na alejkach, wiodących z domu do domu, albo do lasu. Niektórych prowadzi ktoś pod ramię, inni idą lub biegną sami; jednak w sposobie chodzenia i w całej ich postawie jest jakaś skupiona w sobie uwaga — by iść prosto po drodze do zamierzonego celu — jest jakieś szukanie omackiem.

To niewidomi. I całe to osiedle to dom niewidomych. Stworzony dla nich.

Zajrzyjmy do przedszkola. Tu małe dzieci bawią się właśnie na korzytarzu. Jasnowłosy Władzio wdrapał się na dużego drewnianego konia na biegunach i podskakuje na nim z zapalem, zupełnie tak samo, jakby to robił widzący chłopczyk w jego wieku. Mała Różia tymczasem położyła się brzuszkiem na podłodze i pracowicie szuka wokół rączkami rozsypanych kasztanów. Trwa to bardzo długo, bo kasztany właśnie pouciekały c kropnie daleko, i małe rączki Rózi mają dużo roboty, żeby się dowiedzieć, gdzie naprawdę te kasztany się schowały, a potem zebrać je wszystkie razem w kupkę.

Grześ biegnie z kąta w kąt i obmacuje wszystko, aby znaleźć wreszcie piłkę, którą już dawno chce się bawić, a ona leży właśnie na samym środku pokoju. No, tak, ale Grześ o tem nic nie wie! Zadaniem przedszkola jest właśnie nauczenie niewidomego dziecka uważnego posługiwania się słuchem, dotykiem, by temi zmysłami możliwie najbardziej zastąpić brak wzroku, uczynić dziecko zręcznym i zaradnym i w ten sposób przygotować je do szkoły.

Rozlega się dzwonek. To o piętro niżej w szkole skończyła się lekcja, i dziewczynki z klas wybiegają na pauzę. Skorzystajmy z tego i zwiedzmy pustą przez chwilę klasy. W oddziale III-im była lekcja polskiego. Jeszcze dotąd leżą na ławkach pootwierane grube książki, drukowane specjalnym wypukłym pismem niewidomych. Czytać je trzeba palcami. Obok metalowe tabliczki z rowkami i dłótka do pisania, zamiast ołówków i piór.

W oddziale V-ym będzie pewnie zaraz lekcja geografji, bo widzimy na stole przygotowane mapki Polski — wypukłe, aby je można było „obejrzeć“ dokładnie palcami. W klasie VI wisi na ścianie nawet cała kolekcja wypukłych map: Afryka, Azja, Australja, Ameryka Północna i Południowa, bo według programu wypadają przecież na ten oddział wszystkie pozaeuropejskie części świata.

A program w szkole powszechnej dla niewidomych jest zupełnie taki sam, jak u Was — tylko sposoby uczenia są trochę inne — i odmienne pomoce naukowe.

W innej klasie było modelowanie.

Na drewnianych deseczkach leżą jakieś delikatne kwiaty z wosku i stoją rzędem zwierzątko z plasteliny. To robota niewidomych uczenie z oddziału VII-go.

Dzwonek. Już zaczyna się lekcja. Przez uchylone drzwi jednej z klas słyhać chóralną deklamację:

„Idą posepni,
a grają im dzwony
za wszystkich kościołów,
a grają im dzwony
żałobne...“

To najstarszy oddział przygotowuje się do obchodu Święta Niepodległości w dniu 11-tym listopada i uczy się urywka z utworu Stanisława Wyspiańskiego p.t.: „Kazimierz Wielki“. Tymczasem z sali rekreacyjnej na dole dochodzą odgłosy miarowych kroków i klaskanie w ręce. Tam lekcja gimnastyki.

A może teraz jeszcze chcecie zwiedzić w Laskach szkołę niewidomych chłopców? — Niestety, nie zastaniecie ich wszystkich, bo właśnie starsze oddziały pojechały na wycieczkę do Wilanowa, tam zwiedzają park i oglądają — oczywiście zawsze tylko palcami — rozmaite piękne posągi i meble w dawnej, świetnej rezydencji króla Jana III Sobieskiego i jego żony, królowej Marysieńki.

Zwiedzmy wobec tego tymczasem warsztaty. W pracowni szczotkarskiej przy długim stole siedzą niewidome pracownice i wykańczają właśnie z pośpiechem zamówienie szczotek do czyszczenia koni. Wprawnie przeciągają drut z coraz to nowym pęczkiem włosia przez otwór w drewnianej podstawie szczotki, inne obcinają to włosie w celu zrównania ogromnymi, specjalnymi nożami, jeszcze inne szlifują i polerują drewniane części szczotki.

Wokoło na półkach, półeczkach i

w koszach leżą najrozmaitsze rodzaje gotowych szczotek: szczotki do zamiatania, do szorowania, do ubrań, do obuwia, do kapeluszy, do włosów, do paznokci, do płyt gramofonowych i tp. Wszystko to zostało wykonane przez niewidome uczenie warsztatu.

Przechodzimy do koszykarni. Tu oglądamy szafę, pełną misternie wyplecionych koszyczków do ciasta, do owoców, do widelców, noży i łyżek, tace, tacki, bombonierki, pudełka do robótek. To w pracowniach dziewcząt.

A w domu chłopców — wiklinowe walizy, kosze do bielizny, kosze do chleba, koszyki na rynek, taborety, krzesła, fotele, stoliki. Wokoło stoją wysokie pęki białej, korowanej już wikliny. To surowiec, z którego wykonane są przez niewidomych te wszystkie piękne i pożyteczne rzeczy.

Drzwi naprzeciw prowadzą do pracowni wycieraczek i mat kokoso-

Zegnaj nam szkoło!

Przybytku, w którym promiennych chwil
tyle

Szybko, radośnie nam upłynęło,
dzisiaj cię żegnamy, gdyż idziem za chwilę
do nieznanego jutra mgłami osnutego.

Żegnamy twoje ukochane ściany,
w których dziecięctwa szczęsne nasze do-
szybko uciekły w kraj marzeń wiośnianych
gdzie czar beztroski dokoła łśni.

I was żegnamy, drogie szkolne ławy,
w których przez tyle siedzieliśmy lat;
bywajcie zdrowe! rozstania czas łzawy
dzisiaj powiedzie nas w nieznaną świat.

Z wami obrazy i krzyżu na ścianie
rozstać, pożegnać dzisiaj trzeba się już;
o, wiele wspomnień nam o was zostanie
w życiu, gdyż pójdziem wśród wichrów

i burz
M. J. S.

wych. Oto kilka niewykńczonych jeszcze widzimy w drewnianych ramach warsztatu. Gdy będą gotowe, miękko i cicho będzie się po nich chodziło, a i nogi nie zmarzną w zimie podczas pracy na posadzce z kamienia lub terrakoty, jeżeli zaścieniamy ją taką matą.

Gdy niewidoma uczenica lub uczeń po ukończeniu szkoły powszechnej wyszkoli się jeszcze w jednym z tych warsztatów, ma fach w rękę i będzie mógł przy odpowiedniej pracowitości częściowo lub nawet całkowicie zarobić na swe utrzyma-

nie. Brak wzroku nie stanie mu wówczas wcale na przeszkodzie — niewidomy może stać się zręcznym i umiejętnym pracownikiem i użytecznym, uczciwym członkiem społeczeństwa.

Lecz, gdyby nie było zakładów dla niewidomych ze szkołą specjalną i warsztatami? — O, wtedy strach nawet pomyśleć! Bo w większości wypadków byłby skazany przez całe swe życie na nędzę i poniewierkę ostateczną, jako żebrak lub — co gorsze jeszcze — jakiś wydrwigrosz.

Ukarane łakomstwo Antosia

Dziesięcioletni Antos był miłym chłopcem, dobrym, pilnym i b. wesołym towarzyszem zabawy. Lubili go więc starsi i kochali towarzysze. Lecz miał — też wadę bardzo brzydką: był łakomcą.

Jadł nie tylko ustami, lecz i oczyma. Przy obiedzie spieszył się, potykał niepożutę dobrze potrawy, jakby go kto gonił.

W szkole nie mógł powstrzymać się od tego, aby nie zjeść drugiego śniadania któremuś z kolegów.

Czynił to z łakomstwa nie zgłodu, bo rodziców miał zamożnych, a jego własne śniadanie leżało pod ławką. Stąd znów powstawały skargi do nauczyciela, który nieraz gniewał się na Antosia.

W spiżarni w domu także nie mógł być przed nim ukryć.

Trafiało się raz wesele u sąsiada. Wedle zwyczaju zaprosił on ma rodziców Antosia z całym domem.

— Tylko nie rób mi wstydu, nie bądź łakomy — mówiła matka do Antosia. Antos przyrzekł święcie, ale

na widok mis, pełnych smacznego mięsiva, nasz łakomeczuch nie potrafił się opanować.

Szczeniłem, że nikt nie zwracał na to uwagi, jak Antos chociażby zajadał co się nawinęło. Nie dość mu jednak było, że się najadł do syta. Skorzystał ze sposobności, że starsi zajęci byli rozmową i ukrył spony kawał pieczeni w kieszeni nowego ubranka. „To będzie na potem“ — pomyślał w duchu.

Tymczasem przez odchyloną drzwi zakradł się do izby Zagnaj, pies sąsiada. Weisnął się pod stół i dalej weszyc. Zapach mięsiva w kieszeni Antosia wnet go zwabił. Chwycił za podę sukmanki i począł gryźć pieczeń wraz z kieszenią. Antos szarpnął podę ku sobie, ale Zagnaj warstkał groźnie, a zębami nie puszczał smacznej zdobyczy.

Przestraszony Antos narobił krzyku i wyskoczył na środek izby, ciągnąc za sobą Zagnaja.

Można sobie wyobrazić, jaki śmiech powstał na ten widok!

Pea, odpędzono i wyprowadzono za drzwi; rzucając na odchołdne pieczę, wyciągnięta z kieszeni Antosia. On zaś sam ze wstydu byłby się pod ziemię schował.

Od tego b. niemiłego zdarzenia Antos raz na zawsze wyzbył się tej blizdy, dzięki wady, jaką jest kłamstwo.

KRYŚIA „SZAROOCZKA“.

Zegnam się z Wami ale na krótko!

Moi Drodzy! W dniu wczorajszym byliście poraz ostatni przed wakacjami. mi w szkole. Wielu wśród Was może już otrzymało wczoraj świadectwa zakończenia szkoły i zacznie inne życie.

Dzisiaj ja muszę się z Wami pożegnać. Lecz jakże mnie cieszy to, że na krótko na b. króciutko „rozstajemy się. Te dwa miesiące przebiegną. Wam szybciej, aniżeli się spodziewacie i gdy nadejdzie pierwsza niedziela września z radością odezwę się znowu do Was.

Moi kochani, a przez te kilka tygodni będę często o Was myślała i wspominała. Będę zadawała sobie pytania, gdzie jesteście, co robicie, czy miło spędzacie czas i czy czasami wspomnicie o mnie.

Pomimo, że znamy się stosunkowo niedawno, a przecież między nami nawiązała się przyjaźń, myślę, że pra-

wdziwa, szczerze. Zdaje mi się, że nie zaprzeczycie mi, gdy Wam powiem, że jesteśmy sobie wzajemnie bliscy, że naprawdę stowimy rodzinę.

Dlatego też przez te kilka tygodni, gdy będziecie zażywać swobody, gdy czas będzie Wam biegł na wesółych zabawach, może wycieczkach, będzie mi brakować Waszych listów, tych miłych listów, szczerze, wprost od serca — jak się to mówi — pisanych.

Moi Drodzy, gdy nadejdzie ów miesiąc września sądzę, że znowu w rekach Waszych znajdzie się „Mój Świątek“, znowu wszyscy będziecie ze mną korespondowali. I nie tylko Wy! Także i ci, których Wy zjednocie na czytelników naszej gazetki a moich przyjaciół.

Zegnam Was na krótko słowami: do widzenia!

CCIOCLA WANDA.

Wielki szkodnik naszych sadów

Kiedy zima ustąpiła, a słońce dogrzewało coraz więcej, powoli zielen pokryła drzewa i krzewy. W powietrzu unosiła się woń kwiatów i w całej krasie zjawiała się wiosenka.

Na to tylko czekał chrabaszcz. Zaledwie liście rozwinęły się nale-

życie, wyszedł na powierzchnię ziemi, w której zabezpieczony dobrze przed mrozem czekał na dogodną porę i jak rabuś, z całym mrowiem swoich krewniaków spadł na drzewa, żarłocznie objadając listowie i pozostawiając tylko gołe szypułki. Chrabaszcz, to jeden z najszyko-

dirwanych owadów typu Tęgopokrywych.

Rozwój chrabaszcza trwa kilka lat. Samiczka, zagłębiwszy się w ziemi, znosi białawe, podługowate jajeczka, poczem wyszedłszy znów na powierzchnię, wkrótce ginie. Z jajeczek, po czterech do sześciu tygodni wylęgają się gąsienice, które przebywają w ziemi trzy lata.

Ponieważ pokryte są rogowatą powłoką, kilkakrotnie ją zmieniają, aby móc dalej rość i w trzecim roku dochodzą do długości 5 cm. Te gąsienice zwane pędrakami, o trzech parach odnóży, miękkie, robakowate, barwy brudno białej, są ogromnie szkodliwe z powodu swej żarłoczności, objadają bowiem korzonki roślin.

Tępią je krety, nie niszcząc przy tem roślin, dlatego zwierzątko te bardzo szanować należy. Przy wiosennej orce pługi dużo pędraków wyrzucają na powierzchnię ziemi i wtedy widywać można całe gromady wron obsiadających skiby i spełniających pożyteczną pracę uprzątania szkodników.

Trzeciego roku pędraki zamieniają się w poczwarki i wtedy już nie jedzą, lecz czekają w ziemi nadejścia wiosny, poczem zrzucają twarde powłoki, przednimi łapkami wy-

grzebiują sobie ganki i jako wykształcone zupełnie chrabaszczce, wylatują w świat. Ponieważ przeważnie dzieje się to w maju, ten gatunek chrabaszczy nazywamy majowemi.

Cały dzień i wieczór uczipione gałązek drzew i krzewów, żarłoczne te owady prowadzą teraz swą niszczycielską robotę i jeśli rok szczerze gołnie w nie obfituje, drzewa zostają często zupełnie ogołocone z liści i przepadają plony owoców.

Dlatego, aby choć w części ustrzec się tej plagi, także i na przyszłość, strząsają je ogrodnicy z drzew, wrzucają w beczki i zalewają ukropem. Niektórzy dają je potem kaczkom jako paszę.

Ponieważ, jak wyżej powiedziano, rozwój chrabaszczy trwa kilka lat, zatem ukazują się one, w większej ilości co pewien okres czasu, który zgóry oznaczyć można. Zresztą długość przemiany chrabaszcza zależy jest od klimatu. W krajach południowych trwa krócej, w północnych dłużej, do czterech i pięciu nawet lat.

Podobny do majowego, ale mniej szyszy od niego chrabaszcz zwany gumakiem, pojawia się w czerwcu i lipcu.

Odpowiadam na Wasze listy

MARZYCIELKA w-m. Cieszę się, że spędzisz tak miło wakacje. A może napiszesz kiedy do mnie i powiadomisz mnie, jak miło upływa Ci czas.

KOMINIARKA w-m. Nie wiem jeszcze moja kochana, dokąd wyjadę na wakacje. Gdybym miała takie długie, jak Wy, zapewne dolekołobym pojechała i używała na słońcu i świeżem powietrzu. Jeżeli będziesz miała chęć napisz do mnie, adresując do

redakcji „Kurjera Zach.“. Co do pseudonimu — zostawmy to na czas powakacyjny.

BASIA GHOŁDYKÓWNA w-m. Dziękuję Ci, Basiu, za życzenia i proszę, byś odmieinnie złożyła podziękowanie swoim Rodzicom. Napisz do mnie choć jeden raz podczas wakacji.

NAPOLEONKA w-m. Będziesz musiała moja Droga, przybyć na następne nasze zebranie i wtedy własnymi oczami ocenisz,

czy jestem wysoka czy niska itp. Pisuj pod adresem redakcji. Pozdrawiam Cię.

RENIA CISZKÓWNA w-m. Dziękuję Ci za całusy. Jeżeli będziesz tęskniła za gazetką, natenczas napisz do mnie, dobrze? Pozdrawiam Cię i Twojego braciszka Marrysia.

CZEREMCHA w-m. Twojej rozsypanki i kwadratu nie zdążyłam już zamieścić. Podczas wakacji ułóż kilka innych i przyślij mi je. A napiszesz do mnie podczas wakacji?

FILATELISTA w-m. Że masz zamiar pisać do mnie w czasie wakacji — cieszę się z tego. Adresuj do redakcji, a tam listy mi doręczą. Pozdrawiam Cię serdecznie.

KRÓLEWIANKA w-m. Dziękuję Ci za opis pielgrzymki do Panewnik. — A czy pamiętałaś wtedy moze i o mnie? Pozdrawiam Cię, Kochana.

CYGANECZKA w-m. Zmartwiłam się Twoją niespodzianą chorobą. Czy czujesz się już lepiej? Daj mi znać, albo poproś o to któraś z koleżanek. Pozdrawiam Cię serdecznie i życzę rychłego powrotu do zdrowia.

BASIA BUJAKOWSKA, Będzin. Żałuję, że nie mogłaś być razem z nami w kinie. Dokąd ja wyjadę — tego jeszcze nie wiem. Napisz Basieńko do mnie, gdy już wyjedziesz na letnisko, dobrze? Pozdrawiam Cię, Kochana, serdecznie.

ŚNIEGULKA w-m. Bardzo mi się podoba, że będziesz uczęszczać do szkoły gospodarczej. Jak już będziesz umiała coś upiec lub moze uszyć, to mi się pochwalisz, dobrze?

KRYSLA „SZAROOCZKA“ w-m. Za list i wiadomości bardzo Ci dziękuję. Wineszuję Ci pomyślnego zdania egzaminu do nowej szkoły. Czybyś nie zechciała, Krysiu, podczas wakacji przygotować kilka opowiadań dla naszej gazetki? Pozdrawiam Cię.

JUREK I WIRUSIA MORYSOWIE, Dąbrowa. Cieszę się, że „Mój Świątek“ tak Wam jest bliski, że będziecie za nim tęsknić podczas wakacji. Postanowienie o tem, że Świątek nie będzie się ukazywał

przez wakacje jest już nieodwołalne.

KRYSLA LUBIEŃSKA, Będzin. Moja Krysieńko, nietylko możesz, ale bardzo Cię proszę, żebyś pisała do mnie podczas wakacji. A moze nadeszlesz mi także fotografię? Listy Wasze nigdy mnie nie męczą ani nudzą, przeciwnie czytam je z największą przyjemnością. Pozdrawiam Cię, Krysiu Rodzicom Twoim ukłony łączę.

GWIAZDA WIECZORNA w-m. Nie zrobiłaś mi przykrości, moja Kochana, swoim listem. Natomiast przykro mi jest, że do stałaś burą od Mamusi. Ponieważ wyrażasz chęć opisywania mi różnych zdarzeń — więc proponuję Ci, byś spisywała wszystkie ważniejsze zdarzenia z okresu wakacji i przyślij mi. Pozdrawiam Cię serdecznie.

ZLOTOWŁOSA KRÓLEWNA w-m. Twoje rozrywki zużytkuję po wakacjach. Pozdrawiam Cię serdecznie.

MARY RUTKOWSKA w-m. Uważam, że nadal należysz do Rodzinki, tylko zrobiłaś sobie dłuższą przerwę. Po wakacjach pomyślimy o urządzeniu jakiejś wspólnej zabawy, gdzie moglibyśmy się wszyscy zapoznać bliżej. Pozdrawiam Cię serdecznie i proponuję, byś — jeżeli Ci nie zbraknie chęci — napisała w ciągu wakacji do mnie.

ZORZA POLARNA w-m. Widzisz, muszę być dyskretna i nie mogę zdradzać rzeczy, które mają być tajemnicą. Przyznasz mi rację? Napisz, czy pomyślnie złożyłaś egzamin. Pozdrawiam Cię.

WŁADZIA NOWAKOWSKA w-m. Dziękuję Ci za nadesłaną powiastkę. Moze skorzystam z niej po wakacjach. A podczas feryj przygotuj kilka opowiadań.

HALINKA TOBOLSKA, Chojnice, **JAS BOGLEWSKI**, Dąbrowa Górnicza, **JÓZEF CHOŁDYK**, Gołonóg, **FRONCEK** z Dąbrowy, **ZÓLNIERZ ABISYŃSKI**, Gołonóg, **ALUSIA SZOSTAKÓWNA**, Dąbrowa, **HALA SOŁTYSIKÓWNA** w-m., **AMAZONKA** w-m., **HALA MUSZANKA** w-m., **MOTYLEK** w-m., **JUREK NOWAKOWSKI** w-m., **HALA GEMBORÓWNA**, **KRZYSIA** w-m. Serdecznie Was pozdrawiam, moi Kochani i bardzo proszę, byście o mnie nie zapominali.

Rozrywki umysłowe

ROZWIĄZANIA Z NR. 83 „MOJEGO ŚWIATKA“ SA NASTĘPUJĄCE:
Dla młodszych: 1) Kochanowski, 2) Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa, 3)

Kelnerka.

Dla starszych: 1) Morele, 2) Morele, 3) Oczy.

Spóźnione rozwiązania z Mojego Świąt-

ka z nr. 92 przysłali: Kazia Czarnulka, Kudelska Basia z Sosnowca; Mieszczak Józef z Gołonoga; Huskówna Dzidzia, Lisówna Ola, Ryś Popiołek, Wróg Żydów i Zuch z Dąbrowy.

DOBRE ROZWIĄZANIA W GRUPIE STARSZYCH NADEŚLALI:

Z Sosnowca: Amazonka, Chołdykówna Basia, Ciszekówna Renia, Czeremcha, Danielówna Czesia, Filatelista, Gwiazda Wieczorna, Janek Urwis, Kominiarka, Kościak Henryk, Kazia Czarnulka, Królewianka, Krysia Szarooczka, Lubińska Krysia, Marzycielka, Muszanka Hala, Nowakowska Władzia, Nabiałek Irena, Napoleonka, Przedmolski Andrzej, Ponsowa Różyczka, Sottysikówna Hala, Skarszewski Genio, Zwiastunka Wiosny.

Z Dąbrowy: Morysówna Wirusia, Morys Jerzy, Hałdyk Józef.

Z Będzina: Bujakowska Basia.

DOBRE ROZWIĄZANIA W GRUPIE MŁODSZYCH NADEŚLALI:

Z Sosnowca: Ciszek Marjan, Kościakówna Wandzia, Łukasik Zenon, Leszek Biały, Nabiałek Danuta, Nabiałek Kazimierz, Terlecka Krysia, Bluszcz Jacuś.

Z Dąbrowy: Huskówna Dzidzia, Ottówna Isia, Janiszowska Jagódka.

Z Będzina: Klich Jasio, Wąs Tadeusz.

W WYNIKU LOSOWANIA NAGRODY OTRZYMUJĄ: Kazik Szczerba z Sosnowca, Łukasik Zenon z Sosnowca, Przybylska Halina z Sosnowca i Ciszekówna Renia z Sosnowca.

A TERAZ ODGADNIJGIE

Lamigłówki dla młodszych

I LOGOGRYF

Z podanych niżej sylab ułóż wyrazy, których pierwsze litery dadzą rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów: 1) miasto w Polsce, 2) imię męskie, 3) rzeka w Polsce, 4) część twarzy, 5) sprzęt szkolny, 6) samogłoska fonetycznie, 7) wyspa na morzu Śródziemnym, 8) imię żeńskie, 9) napój alkoholowy, 10) góry w Europie, 11) słynny tenor polski, 12) roślina egzotyczna, 13) roślina nad którą się płacze, 14) samogłoska, 15) jedna z planet.

Sylaby: e san o ła y cypr he wi al kie a ce y jo war dward, ko wka gryk le no py pu ga bu wisz la wa wa ra na sza.

II SKAKANKA

brae	dzie	ko	sie
cha	Bar	ne	
się	ci	do	

Składając sylaby, odczytać zdanie bardzo aktualne.

III ZAGADKA

Aksamitne mchy są twardsze,
Niżli moje futro lśniące,
A oczęta zieloniuchne, jako gwiazdki
są świecące.

Lubię bardzo płatać figle,
Wielki ze mnie jest pieszczotek,
Więc zgadnicie chyba łatwo, że się
zowie .....

Lamigłówki dla starszych

I LOGOGRYF

Z podanych niżej sylab ułóż wyrazy, których pierwsze litery dadzą rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów: 1) zamek, willa inaczej, 2) samolot mały, 3) pieniądź, 4) miejscowość letniskowa, 5) samogłoska, 6) góry w Polsce, 7) kwiat, 8) imię męskie, 9) kraj w Ameryce Południowej, 10) imię żeńskie zdrobniałe, 11) rozwój, 12) składnik powietrza, 13) chwila inaczej, 14) jedna z planet, 15) wyżyna w Azji, 16) imię żeńskie.

Sylaby: e e mo ne f e a pa mo i e ta jan chi i wo zon ment ptan ran wa cja ac wio ne wo try a le sia ster nicz ta ka.

II DODAWANKA

1) spółgłoska + drzewa ładnie kwitające = czas wolny od nauki.

2) jeden + samogłoska + wędrowka ptaka w powietrzu = środek komunikacji powietrznej.

3) zaimek osobowy + świat zdrobniałe = nazwa pisemka dla dzieci.

III BILETY WIZYTOWE

C. Reze

Tad. Orker

Jaki zawód jest tych panów?